

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 27P/95/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624202408
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Petrusová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624202408.1

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: H. E., A.. XX.XX.XXXX, S. W. Š. XXX/X, Q. O., t. č. J. Q. H. I. W., W. XX, XXX XX O., zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš ako kolíznym opatrovníkom, za účasti poručníčky Y. L., A.. XX. XX. XXXX, Š. XXX/X, Q. O. dieťa matky: Y. E., A.. XX.XX.XXXX, S. W. Š. XXX/X, Q. O., S.. Č.. Ú. A. - I. a otca: H. E., A.. XX.XX.XXXX, S. W. P.Á. XXX/X, Q. O., S.. Č.. A. A. P., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš na zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti a na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d' u j e neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

Reedukačné centrum Bankov, Bankov 15, Košice je p o v i n n é odovzdať maloletého H. E., A.. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Zlatovce, Na Dolinách 866/27, Trenčín.

II. Toto neodkladné opatrenie b u d e t r v a ť až do právoplatného skončenia veci vedenej pod sp. zn. 27P/95/2024.

odôvodnenie:

1. Podaným návrhom sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš (ďalej len „navrhovateľ“) domáhal, aby súd zmenil zariadenie, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť a zároveň nariadil neodkladné opatrenie a uložil ním povinnosť Reedukačnému centru Bankov, Bankov 15, 040 31 Košice (ďalej len „RC Košice“) maloletého odovzdať do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Zlatovce, Na Dolinách 866/27, Trenčín (ďalej len „CDR“). Svoj návrh odôvodnil tým, že mal. bol uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. VK-13P/95/2022-13 zo dňa 29.09.2022, právoplatným dňa 12.01.2023, dočasne zverený do starostlivosti Reedukačného centra v Košiciach („ďalej len „RC“) a to na tom skutkovom základe, že u mal. vo svojom kmeňovom Centre pre deti a rodiny Trenčín - Zlatovce pretrvávajú závažné problémy v jeho správaní, kedy maloletý pravidelne pristupuje k sebapoškodzovaniu (rezanie na predlaktiach, požívanie rôznych predmetov - USB kľúč, tužkové baterky, struny z pier, atď.) a to zrejme z dôvodu potreby zaujať a dostať sa do zdravotníckeho zariadenia (diagnostikovaný Munchausenov syndróm), v dôsledku čoho býva maloletý opakovane hospitalizovaný na rôznych oddeleniach vo FN v Trenčíne, či psychiatrických oddeleniach v Bratislave alebo Martine, následne aj v Kremnici. Po prepustení z týchto zariadení a po návrate do CDR maloletý opakovane pristupuje k sebapoškodzovaniu alebo vyhrážkami samovraždou. Následne Okresný súd Veľký Krtíš neodkladným opatrením nariadil, aby Centrum pre deti a rodiny Zlatovce dočasne odovzdal maloletého H. E. do starostlivosti Reedukačného centra Bankov. Následne súd začal konanie „ex off“ vo veci starostlivosti o mal. H.. V rámci konania bolo zistené, že mal. H. bol z celkového pobytu (počas trvania NO) v zariadení vo vzdelávacom procese súvisle len 15 dní, inak bol hospitalizovaný na psychiatrii. Aktivita na vyučovacom procese bola značne tlmená farmakologickou liečbou, snažil sa pracovať samostatne, o učenie sa zaujímal, nové učivo dokázal

pochopiť na primeranej úrovni. Vo vzťahu k rovesníkom sa správal kamarátsky, ale nebol medzi nimi veľmi obľúbený. V komunikácii s rovesníkmi často prezentoval suicidálne myšlienky. Pri maloletom H. musel byť zvolený obzvlášť špeciálny prístup, bol pod mimoriadnym dohľadom napriek tomu došlo k opakovanému sebapoškodzovaniu - požitie špendlíkov, ale predovšetkým požitie 40ks tabliet Tisercin a následne bol prevezený do Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach. V priebežnej správe RC Košice o doterajšom pobyte maloletého RC Košice konštatuje, že u mal. H. sa nevyskytujú typické poruchy správania, pre ktoré sú deti umiestňované do RC. U maloletého ide o vážny zdravotný stav na báze viacerých psychiatrických diagnóz. H. je v RC vystavený situáciám, z ktorých má strach, nedokáže čeliť/brániť sa správaniu rovesníkov a aj nepatrný signál si môže negatívne vysvetliť v dôsledku, ktorého u mal. dôjde k zhoršeniu jeho psychického stavu a následne k opakovanému zlyhaniu. Zo správy Liečebno-výchovného sanatória (ďalej len „LVS“), útvaru Diagnostické centrum Košice-Barca zo dňa 20.04.2023 vyplynulo, že u mal. H. ide o dieťa s rizikovým vývinom pod vplyvom syndrómu CAN, rannej traumatizácie psychosociálnej deprivácie, narušeného attachmentu. Intelekt v pásme subnormy s organickým poškodením centrálnej nervovej sústavy. Osvojené mal adaptívne agresívne vzorce správania, nedostatočne rozvinuté zvládacie mechanizmy, náchylnosť k impulzívnemu jednaniu v záťaži, bez primeraného zváženia dôsledkov a nebezpečenstva pre seba ale i pre okolie. Diagnostikovaná F91.1 - porucha sociálneho správania pri chýbaní sociálnych väzieb, F92.0 - depresívna porucha správania, F79.1 - duševná zaostalosť bližšie neurčená s významnou poruchou správania a potrebou pozorovania, F43.2 - adaptačná porucha so skratovým parasuicidálnym konaním, Munchausenov syndróm. Maloletý sa v rámci pobytu dopúšťal nepredvídateľného a nebezpečného správania, ktorým ohrozuje predovšetkým seba, ale aj svoje okolie. Záverom LVS uvádza, že vzhľadom na závažnosť psychického stavu mal. H., je vysoké riziko k opakovaniu automutilácie a suicidálnych pokusov menovaného odporúča po prerokovaní so zamestnancami útvaru diagnostického centra ich oddelenie a zástupcami ďalších špeciálnych výchovných zariadení v zhode s pedopsychiatrickými závermi zabezpečiť maloletému ochrannú psychiatrickú liečbu a následne po stabilizácii psychického stavu bez ohrozenia na živote a zdraví odporúčajú umiestnenie do špecializovanej samostatne usporiadanej skupiny (ďalej len „SUS“) pre deti s duševnou poruchou v CDR. V návrhu ďalej navrhovateľ uviedol, že súd taktiež v rámci dokazovania v rámci konania vzal do úvahy list maloletého H. zo dňa 04.09.2023, označeného ako „účinná ľútosť - prehlásenie“, z ktorého vyplynulo, že maloletý svoje predošlé konanie a správanie ľutuje. Doteraz hľadal chyby iba v druhých, myslel si, že chyba je v nich, ale postupom času si uvedomil, že za svoje chyby si je zodpovedný on sám. Je si vedomý, že svojím nevhodným konaním sklamal a ublížil veľa ľuďom. Počas pobytu v RC Košice si uvedomil svoje zlé konanie a začal na sebe viac pracovať. Vie, že cesta u neho nie je ukončená, ale cíti, že u neho nastali potrebné zmeny. Uvedomil si, že problémy sa dajú riešiť aj iným spôsobom ako to doposiaľ riešil on. Návštevou svojich súrodencov z CDR si uvedomil, že sú citovo a rodinne prepojení, bol to pre neho veľký a najkrajší zážitok. Veľmi by ho potešilo, keby bol opätovne umiestnený do CDR k svojim súrodencom. Je pripravený na život mimo RC. Uvedomil si, že sebapoškodzovaním nič nevyrieši a spôsobuje problémy nielen sebe, ale aj svojmu okoliu. Maloletý psychicky ťažko niesol a prijal skutočnosť, že došlo k zmene zariadenia, v ktorom sa bude jeho ústavná starostlivosť vykonávať. Dňa 11.12.2023 bola sociálnym kurátorom realizovaná návšteva maloletého v RC Košice, z ktorej vyplynulo, že maloletý H. je dlhodobo chovancom CDR, t. z. má osvojené prvky slušného správania (pozdraví, poprosí, ďakuje), na kladené otázky odpovedá, je úctivý, udržiava očný kontakt, dokáže zmysluplne reagovať na položené otázky, v rámci rozhovoru nejaví žiadne známky nervozity ani tenzie. Uvádza, že v zariadení nie je spokojný, uvádza, že ešte nevie ako dopadol súd (pritom už bolo rozhodnuté), chce sa vrátiť do CDR k súrodencom, na ktorých je citovo naviazaný. V RC sa však k nemu správajú dobre, starajú sa o neho, nedokáže vysvetliť prečo si ubližuje. Rád chodí do školy, učí sa dobre, chce aj ďalej študovať, ale ešte nevie čo. S ostatnými chlapcami v RC má dobrý vzťah, ale radšej sa im vyhýba, aby neboli problémy. Chcel by matke napísať list do basy, ale ešte si to rozmyslí, nevie naisto či chce, s rodinou okrem súrodencovi, ktorí sú umiestnení v CDR vôbec nie je v kontakte. Dňa 22.01.2024 bola orgánu Sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“) doručená správa o prebiehajúcej reedukácii maloletého H., z ktorej záveru vyplynulo, že maloletý nevykazuje poruchy správania, pre ktoré sú deti umiestňované do RC. H. vzdelanostná úroveň je primeraná danému ročníku a jeho ďalšie vzdelávanie v Základnej škole pri RC by nemuselo byť pre neho prospešné. Orgán SPODaSK disponuje taktiež hláseniami o mimoriadnych udalostiach v súvislosti s maloletým H., kedy sa tento opakovane dopúšťa sebapoškodzovaniu a suicidálnym sklonom v zmysle prebodnutia si prsta klincom, prehltnutia špendlíkov, rezanie a škrabanie rúk, vyhrážania sa zlomeninou hornej končatiny, následne po prepustení zo psychiatrie prehltnie kľúč z dverí, po ošetrení na chirurgii prehltnie tužkovú baterku. Počas následnej hospitalizácie požíal ďalší kovový predmet a museli byť použité obmedzovacie prostriedky, nakoľko sa opäť vyhrážal prehltnutím predmetu. Dňa

25.03.2024 bol orgánu SPODaSK zo strany Reedukačného centra, Zámok 2275/9, Hlohovec doručený súhlas s prijatím a to na základe žiadosti RC Košice, čo orgán SPODaSK vyhodnotil ako nie v záujme maloletého, rovnako ako nie je v záujme maloletého ďalšie zotrvanie v RC Košice. Dňa 10.04.2024 bola realizovaná návšteva maloletého H. v RC. Bolo zistené, že maloletý je stále hospitalizovaný na psychiatrii v Michalovciach. Bolo taktiež zistené, že v mesiaci marec 2024 došlo v správaní maloletého k zhoršeniu jeho životnej situácie v zmysle zhoršenia jeho psychického stavu, kedy došlo k viacerým závažným skratovým konaniam na strane maloletého. RC Košice následne žiada o zmenu umiestnenia mal. H. a riešenie jeho ďalšej životnej situácie. Zo správy RC Košice zo dňa 11.04.2024 okrem iného vyplýva, že maloletý má neustále opakované suicidálne pokusy, aj napriek tomu, že mu bol zo strany RC nariadený mimoriadne špeciálny režim, prístup a dohľad s cieľom eliminovania jeho neadekvátnych vzorcov správania. Dané opatrenia však doteraz nepriniesli požadovaný efekt, nakoľko mal. H. sa opakovane dopúšťa samovražedných pokusov. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností má orgán SPODaSK jednoznačne za to, že nie je v záujme maloletého H. ďalšie zotrvanie v žiadnom reedukačnom centre, nakoľko typ týchto zariadení nie je uspôsobený na zabezpečovanie starostlivosti a vytvorenie vhodných podmienok pre jeho osobnostný rozvoj pre dieťa s tak závažnými psychiatrickými diagnózami. ÚPSVaR V. Krtíš, odd. SPODaSK preto aj po metodickom usmernení zo strany Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava a následnom oslovení CDR Zlatovce, kde sú umiestnení aj jeho starší/mladší súrodenci, s tým, že v záujme dieťaťa je zmena výkonu ústavnej starostlivosti v Centre pre deti a rodiny v špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnými poruchami. Aktuálne predmetné CDR požiadalo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava o navýšenie kapacity takejto špecializovanej skupiny pre deti s duševnými poruchami. Uvedenej žiadosti bolo zo strany Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava vyhovené, čo CDR Zlatovce oznámilo mailom orgánu SPODaSK dňa 06.05.2024.

2. ÚPSVaR V. Krtíš k návrhu pripojil správu RC Košice zo dňa 22.01.2024, hlásenie RC Košice o mimoriadnej udalosti zo dňa 19.03.2024, hlásenie RC Košice o mimoriadnej udalosti zo dňa 31.03.2024, správu RC Košice zo dňa 09.04.2024, 1. hodnotenie individuálneho reedukačného programu za 2. až 4. mesiac pobytu žiaka v RC, 2. hodnotenie individuálneho reedukačného programu za 5. až 7. mesiac pobytu žiaka v RC, adaptačno-diagnostickú fázu individuálneho reedukačného programu za 1. mesiac pobytu v RC, mailovú správu od RC Košice ÚPSVaR VK o odbornom posudku na maloletého a mailovú správu od riaditeľky CDR Zlatovce ÚPSVaR VK o podanie informácií o kapacite CDR.

3. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Článok 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“) zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho alebo jej najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj súkromnej sfére. Najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

5. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese. Jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v jeho schopnosti dočasnou a provizórnou úpravou zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré by mohli nastať. Neodkladné opatrenie nemá charakter konečného rozhodnutia a jeho účelom je zvyčajne len dočasná úprava pomerov účastníkov. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy (prípadne, že nariadenie neodkladného opatrenia vyžaduje verejný záujem). Pokiaľ ide o výklad pojmu osvedčovanie, tak uvedený pojem na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie, a to predovšetkým s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

6. Tunajší súd mal z listinných dôkazov priložených k návrhu a zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. VK-7P/75/2014 a sp. zn. VK-14P/135/2022 za osvedčené, že nad mal. H. bola rozsudkom Okresného

súdu Veľký Krtíš č. k. VK-7P/75/2014-54 zo dňa 17.03.2015, právoplatným dňa 08.04.2015, nariadená ústavná starostlivosť a maloletý (spolu súrodencami) bol umiestnený do Detského mestečka Trenčín - Zlatovce, Na Dolinách 27. Následne Okresný súd Lučenec uznesením č. k. VK-14P/135/2022-103 zo dňa 14.09.2023, právoplatným dňa 11.11.2023, zmenil rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. VK-7P/75/2014-54 zo dňa 17.03.2015 a to tak, že ústavná starostlivosť nad mal. H. sa bude počnúc dňom právoplatnosti tohto uznesenia vykonávať v Reedukačnom centre Bankov, so sídlom Bankov 15, 040 31 Košice. V súčasnosti je maloletý naďalej umiestnený v RC Košice s tým, že zo správ pripojených k návrhu, vyplýva, že má maloletý suicidálne a sebapoškodzovacie sklony, došlo k zhoršeniu jeho psychického stavu, z hlásení o mimoriadnej udalosti vyplýva, že maloletý sa opakovane dopúšťa sebapoškodzovaniu a suicidálnym sklonom v zmysle prebodnutia si prsta s klincom, prehltnutia špendlíkov, rezanie a škrabanie rúk, vyhrážania sa zlomeninou hornej končatiny, následne potom čo je maloletý prepustený z psychiatrie opätovne prehltnie kľúč z dverí, po ošetrení na chirurgii prehltnie tužkovú baterku. Za takéhoto stavu nie je v záujme maloletého, aby naďalej zotrval v reedukačnom centre, nakoľko typ týchto zariadení nie je prispôsobený na zabezpečovanie starostlivosti a vytvorenie vhodných podmienok pre jeho osobnostný rozvoj, keďže ide dieťa so závažnými psychiatrickými diagnózami. Vzhľadom na vyššie uvedené mal súd za to, že je v záujme maloletého, aby bol v CDR opäť so svojimi súrodencami (zo správ vyplýva, že maloletému títo chýbajú), aby sa zachovávali a utužovali súrodenecké vzťahy, pričom predmetné zariadenie s prijatím maloletého súhlasilo s tým, že maloletý bude zaradený do špecializovanej skupiny pre deti s duševnými poruchami. Je teda splnená podmienka potreby dočasnej úpravy pomerov, preto potom súd Reedukačné centrum Bankov, Bankov 15, Košice uložil povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Zlatovce, Na Dolinách 866/27, Trenčín Trvanie neodkladného opatrenia vymedzil do právoplatného skončenia vo veci samej vedenej pod sp. zn. 27P/95/2024.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Lučenec, pracovisko Veľký Krtíš, SNP 714/ písomne v 3 vyhotoveniach a rozhoduje o ňom Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Pokiaľ zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.